

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓ HIVATAL

hová a *dolgozatok*
és *előfizetési pénzek*
küldendők:

Kolozsvár, Ref. Theologia,
2. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület „egyházi értekezlet”-e támogatásával

Szerkesztik:

Nagy Károly,

Vajda Ferencz,

ref. theol. tanár, felelős szerkesztő.

sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy íven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona Negyedévre . . . 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára . 10 fillér.

Veyyetek Szentlelket.

Ján. 20. 22.

Csodálatos idők emlékezete ujul meg lelkünkben a pünköst ünnepén. A szentlélek alá szállott a tanítványokra, mikor egy akarattal valának s Péter prédikációjára 3000 ember kesereg bűnei miatt s keresztelkedik meg, hogy veyyék a szentlélek ajándékát. Tizenkét egyszerű ember szívökben Isten lelkével, ajkukon Isten nevével harczra kelnek az egész világgal s új irányt adnak az emberiség életének. Valóban, nem közönséges idők voltak azok. Közönséges időkben ily események nem történnek. Mint egy tűneményes idő vonul el szemeink előtt az első pünköst, mikor olvassuk a biblia tudósításait s kérdezzük: hogyan lehetett? kérdezzük: miért nem történik ma is? Nagy dolgokat csak nagy erők művelhetnek. A pünköst bizonyága, hogy mire képes az Istennel egyességben lévő ember. A mai idő bizonyág, hogy mily gyenge az ember, mily haszntalan minden erőfeszítése Isten nélkül.

Karácsony új csillaghoz vezet minket, mely Jézus Krisztus születésével tünt fel az emberiség egén, melynek halvány fénye ott derengett már Adámtól fogva ezen ígéletben: «A te magodból támasztom, ki megfogja rontani a kígyó fejét.» Nagypéntek sötét, gyászos felhőt vont e csillagra, de Husvét reggelén egész erejében felragyogott, menynei világosságot támasztott sziveinkben, hogy megvilágosítsa előttünk Aldozó csütörtökön a menynebe felemelkedő Jézusnak utját, hirdelve, hogy a mi az emberben isteni, Istenhez tér vissza. E csillag fényét követve seregelenek össze 3000-en alakítják meg Krisztus gyülekezetét, a szentek

egyességét, hogy járjanak e menynei csillag fényénél, a Jézus vallásának világosságánál.

És ez a menynei fény átalakította, újjászülte az embereket. A növény nem tud élni, ha a napról elzárják. A pinczébe tett virág szomorú, sápadt, csenevész, halálsárga lesz, végre elpusztul. Ha a napot megfosztja erejétől az ősz, pusztakietlen lesz a mező, a fák lehullatják ékességüket, a levegő elveszti kellemes illatát, nyomasztó köd telíti a levegőt, a zöld pázsitot kopár pusztaság, méhek zsongását, száraz levelek siró nyöszörgése váltja fel. Nincs buza, nincs gyümölcs, nincs virág. A hasznos és gyönyörködtető egyformán eltűnik. Így van a lelki életben is. A léleknek is van napja, mely megvilágosít, melenget, életre kelt. Ez a nap a keleti bölcseket vezető csillag, ez a Jézus vallása, ez maga az Ur Jézus Krisztus. Ez a nap árasztotta szét sugarait a tanítványokra, onnan felülről Istennek jobbjáról s mint az első tavaszi sugár a jégzárak, megnyitak a szivek. Miként a tavaszi szellő olvaszt s hullámokat kerget, melyek megtisztítják s megtermékenyítik a rétet: olyan volt a sebesen zugó szélnek zendülése: megolvasztotta, hullámszásba hozta, megtermékenyítette a sziveket. Megtermett a szeretet, az egyetértés, a bátorság, önfeláldozás, erős hit, isteni örvendezés, boldogság. Istennek lelke szállott alá s hullámszásba hozta az emberi lelkeket. És a hullámszó lélek lett a jeruzsálemi Bethesda tó, melynek háborgó hullámverése meggyógyította a betegeket, sántákat, bénákat, guttaütötteket.

Mennyi beteg van ma is az emberek között! Ezeren és ezeren szentelik rá életöket, az országok milliókat áldoznak, hogy a testi nyavalyák ellen küzdjenek, hogy a betegeket gyógyítsák, a

szenvedéseket enyhítsék. A levegő tele van baczilusokkal, a betegségek okozóival, ezek láthatatlanok, felette szaporák és igen szívósak. Így van a lelki életben is. A lelket is megtámadja a betegség s akkor elbágyad, erejét, kedvét veszíti, nem képes semmire, nem talál örömet semmiben. A lelket is folyton őrizni, gondozni, erősíteni s ha beteg gyógyítani kell. A bölcs és szerető Isten a testnek rendelt orvosokat és orvosságot a növényekben, állati és ásványi elemekben, ő rendelt a léleknek is orvost: a Jézus Krisztust és orvosságot: az ő szent vallását. A míg Istentől el nem szakadt az ember, nem ismerte lelkének betegségét. Ép, egészséges, ártatlan volt, a paradicsom boldogságát élvezte. De a kígyó, a nagy-ravágyás megmérgezte lelkét, elszakadt Istentől, beteg lett. Szánalmas a lelkileg beteg ember vergődése. Idegen és kietlen lett előtte a föld, mely azelőtt paradicsom volt. Már gyermeke testvér gyilkos lesz. Küzdeni próbál Isten nélkül Isten ellen, de a sátán mindenütt kijátszodja, felülkerül az emberben az állat. Egyik lesz zsarnok, a másik rabszolga. Nincs hűség, nincs becsület, nincs emberi méltóság, nincs szeretet, nincs lomondás, nincs önfeláldozás, nincs a léleknek egy csepp megnyugvása. Az ember összetörve kiáltott fel: «Legyőztél Uram, im porban vagyok, nélküled, ellened hiába vivok. Emelj vagy sujts, kitárom keblemet.» És a kegyelmes Isten ismét fölemelte. Orvost küldött, ki a lelket meggyógyítsa. Az orvos Jézus volt. Az orvosság az ő szent lelke, melyet rálehelte tanítványaira ezt mondván: *vegyetek szent lelket.*

A szentlélek az egyszerű tanítványokat böl-

csekké, a megrémült félénkeket bátor hőssé tette. A beteg sziveket meggyógyította, a szenvedőket megvigasztalta. Csak Istennek szolgáltak, csak az igazságot szólották, egymást csak szeretni tudták, egymásért éltek s a kegyetlen üldözések és nehéz szenvedések között szívökből felszállott az Istent dicsérő zsolozsma, keblükben dusan fakadtak a hálaadásnak legszebb virágai. A szentlélek szülte újra a reformáczióban az elfajult keresztyény egyházat. Ismét megrendült a sebesen zugó szél s elűzte a vak homályt, mely a Jézus születésével feltűnt fényes csillagot elfödte az emberek szeme előtt. A máglyák égtek. A megrémült pápák még porladó hulláját is megégettették s hamvait is szelekbe szórták. Wiklef Jánosnak, mert kimerte mondani, hogy a katolikus egyház nem a Jézus Krisztus egyháza. De a reformátorok nem rémültek meg. Isten és az igazság nevében, kezökben az evangéliummal megharcolták a nagy és nemes harcot, az emberiséget visszavezették Krisztushoz, a vallás eredeti forrásához. Támadt világosság, szabadság, élet, mert Isten az ő lelkét töltötte ki reájok.

Fénylik-e még a mi lelki egünkön a karácsonyi csillag? Halljuk-e pünköstben a sebesen zugó szélnek zendülését, mely elűzi a homályt? Megmozdul-e szívünk, hogy hullámlásában legyen háborgó Bethesdává, a gyógyulásnak áldott vizévé? Kérdések, melyekre a feleletet az élet kell, hogy megadja. Mit mond az élet? Sok embernek idegen és kietlen a család, melyet Isten paradicsommá teremtett, idegen és kietlen a föld, melynek neve haza, melynek minden rögét apái vére szentelte meg, melynek minden faja ismerősként

TÁRCSA.

Pünköstben.

Jövel, jövel isteni lélek
 Nevesítsed csüggedt sziveinket,
 Gyöngék vagyunk s utunkra a sors
 Annyi szurós töviset hintett.
 Csak tántorgunk s a zugó árral
 Megküszdeni már nem merünk,
 Kitünk gyöngé, sőt kivesszőben
 S a harcban nincsen fegyverünk.

Jövel, mint jöttél valaha akkor
 Alélt lelkünk gyujtsa fel lángod,
 Rázd meg csodatévő erőddel
 Ezt a békóba vert világot.
 Ertesd meg a világ fiával,
 Hogy nem üres ábránd a hit,
 Röptével ez az égig ér fel,
 Hogyha kibontja szárnyait.

Jövel, segíts erősen állni
 Mert vész fenyeget mindenfelől

Mi ijedten csak jajveszékünk
 Vagy ajakunk átokra zendül.
 Bátorságunk kialvó félben,
 Ingó-nádszál az akarat, —
 Borongunk letűnt szép időnkön,
 Bizalmunk régen szétszakadt.

Jövel és taníts meg szeretni,
 Nej, mert átok ül a világon!
 Rideg önzés a porig rántott
 S ott tapossuk egymást a sáron.
 Durva kézzel ütünk egymáson
 Sokszor nehéz, égő sebet,
 Segítő kézt nem nyujtunk annak
 Aki közöttünk elesett.

Jövel, jövel isteni lélek
 Teljék meg veled minden kebel,
 Adj szárnyat vergődő lelkünknek,
 A mely bizton égfelé emel.
 A lelkesültség szent tüzével
 Olvaszd körülünk a fagyot,
 Lássuk, hogy a nap újra kél fel
 S nyomán új élet támadott!

(Érkávás.)

G. Diószeghy Mór.

bólint, minden virága nyájasan köszönti, a mely szívéhez forrt elválhatlanul s a melyen kívül nincsen számára hely. Idegen és kietlen a templom, Istennek háza, tele ünnepélyes méltósággal, Istennek szeretetével, a léleknek drága kincsével, melyeket megindító beszédben kínál, bőségesen oszt Istennek szolgálja, az Ur őrállója, hogy elvigyük s megaranyozzuk vele a házat, mely otthonunk s a földet, mely hazánk. Idegenek s kietlenek e helyek? akkor hiába keresed a paradicsomot, hiába keresed a boldogságot Mi tette idegenné, mi tette kietlenné e helyeket? A hitetlenség, a vallástalanság szenyynes árja. A család nem szentély többé. A gyermek nem tanul imádkozni. Az iskolában a vallás nem számít. A templom üres. A prédikációt unják az emberek. A kedély virágait lehervasztotta az önzés hideg szele. A mindennapi élet szomorú szürkeségét sokhelyen nem törí át, nem aranyozza meg az ünnepi fény. Szomorú állapot. Vaj' ki szabadít meg ebből? kicsoda keresztel meg minket tüzzel és szent lélekkel? De ne essünk kétségbe. A Jézus egyháza vagyunk, megrémülnünk nem szabad még a tenger hullámai között sem. Nincs oly nehéz felhő, hogy a szél szét ne szaggatná, a nap át ne törné. Itt van a pünköst, oh hadd halljuk meg a sebesen zugó szélnek zendülését, hadd fényeljük a Krisztus evangéliuma és hadd halljuk meg mindnyájan az ő szavát: *vegyetek szent lelket!*

Biró Sándor.

Szentlélek . . .

*Szentlélek Ur Isten szállj be a szívekbe!
Gyógyítsd a beteget, erősítsd ki gyenge.
Kétkedés bilincset, szolgaságnak lánczát,
Oldozd meg és szüntesd bűnnek nehéz harcát.*

*Mert minket megejtni minden perczen készek,
Az élet zajában ránk rohanó vészek.
Megállni e harcban kellő erőnk nincsen,
Fövel segíts rajtunk Szentlélek Ur Isten!*

*Az első pünköstben csodákat miveltél,
Tudatlanok által bölcs nyelven beszéltél.
S az ige szavára (az apostol ajkán)
Háromezer tért meg Istent magasztalván.*

*Kettős tüzes nyelvek zugó szélben szállva,
Hozzatok életet a lelki világba!
Tisztuljon meg a szív, olvadjon jég kérge,
Tegye a jót ingyen s ne kérjen bért érte!*

*Mert meg van romolva, meg a szív az elme,
Biborban küzd a bűn, a tévhit ellenne.
A Jézus nevében küzdenek Jézus ellen
Fövel tégy igazat Szentlélek Ur Isten!*

*Az egyház hajója irányt vesz a szélbe,
Kajafás ül ismét a főpapi székbe,
A Judás szelleme újabb harczra éled,
Fövel égesd össze oh áldott Szentlélek!!*

Páll Károly.

A büszke lelkiismeret.

Persa mese

Kotzebue után szabadon.

A lemenő nap sugarai a Tigris folyó hullámaival játszadoztak, a midőn Ali bájoli kertjében egy gránátfa alá ült és élvezte a kellemes est szépségét. Majd öntelten szól: «Álláh, én boldog vagyok. Ényém a kert, e tündöklő palota; van hű feleségem, kinek szemei kékek, mint az ég; arcza piros, mint a rózsa; van két kedves gyermekem, kinek ártatlanságok szebben tündököl, mint a lemenő nap. De mindezeknél sokkal inkább köszönöm neked lelkiismeretem nyugalmat, mely felér a bagdádi Kalifa összes kincseivel. Egyetlen sóhajtás viszhangja nem ütődik meg palotáim falain, jótétel szerezték ezt, s nemes szeretet adta feleségemet. Kincseimet atok lehellete nem rozsdásítja, boldogságom oszlopai nem állanak mások boldogsága romjain.»

Igy szólott ő, — a midőn gyenge szellő fuvalt reá és látott egy ifjut, kinek leple az esti nap biborából volt szöve, barna fűrteit csillagfény ékesíté és úgy lebegett felette, mint egy felhőske.

Ali mellén keresztbe fonta kezeit, meghajolt és lesüté szemeit «Ne félj, — ezt susogá a Génius — én a jó Orozmadésnek vagyok követe;

menj, — mondá ő — vess határt az Ali büszkeségének, vedd le a fátyolt szemeiről, hogy tisztán lásson és némuljon el.»

Hála az égnek, felelt Ali remegő hangon, — hogy az istenség gondolatainak tárgya vagyok! Szólj magasságnak követe, fülem és szívem nyitva vannak Irtsd ki a fennhéjázást belőlem, melyet gyarlóságom nemes lelkiismeretnek nevez.»

Azzal dicsekedtél, — szólt a Génius, — hogy a bűnnek egy könnye nem harmatozza kereteidet; hogy egy sóhajtás viszhangja nem verődik, palotád falaiba; szólj, honnan ered e dicsekedés?

Hála a sorsnak, — mondta Ali — ki nekem derék apát adott, én az ő erényeinek követése által gazdag vagyok. Kis kunyhom, szorgalom és emberszeretet által, azon karaván szerályá változott, mely ott a halmon látszik. Én minden zarándokot jó szívvél láttam, a szegényt megenyhítettem, a szenvedőt vigasztaltam, a beteget testvéremmé, az árvát fiammá fogadtam.

Történt, a mint egy este a pálmafák árnyékában ültem, hogy felém egy férfi tántorgott és beesett szemeit reám mereszté. Én barátságosan magamhoz szállásoltam. Lábait megmostam, szőnyeget és párnákat adtam alá nyugvóhelyül, szorbettel és gyümölcsessel kínáltam, de semmihez sem nyult. Nekem úgy tetszett, hogy bánat terheli, vagy rossz lelkiismeret mardossa szívét.

Másnap Bagdádba utaztam; előbb azonban

„Minden vallásban egy Istent imádunk.“

«Vigyázz, hogy a világosság, a mely benned vagy, sötétséggé ne változzék» (Luk. VI 35.) Felvilágosodásával dicsekedő korunknak igen nagy szüksége van az evangelium e komoly figyelmeztetésére. Oly sokan vesztik el a bennök levő világosságtól tiszta látásukat.

Nehogy félreértsen valaki. Mi az igaz felvilágosodásnak nem ellensége, hanem terjesztői akarunk lenni. De épen azért tartjuk szükségesnek tévelygésöknek tudatára ébreszteni azokat, a kikben a világosság sötétségre akar változni.

E jelenséggel pedig napjainkban gyakran találkozunk a lelkiszabadságot képviselő evangéliumi egyházunk hívei között.

Mindenki jól tudja, hogy mi hozta létre anyaszentegyházunkat, megtisztított vallásunkat? A *világosság*. És azt is igen, hogy anynyi üldöztetés, valóságos irtó háboruknak iszonyatai között mi erősítette meg ezt? A megismert igazsághoz való tántoríthatatlan ragaszkodás, a *hiterő*,

E kettő egyesülve teszen ma is igaz, evangélium szerinti keresztyénekké és nyujt kölcsönösen biztos támaszt egymásnak. Világosság nélkül *fővényre épített ház a hiterő*, hiterő nélkül *sötétségre változik a világosság*. Gyorsan láthatjuk, hogy a római egyházban, mint viszi a felvilágosodás nélküli hiterő, vagy a mint találóan nevezik: a *vakhit*, babonás képzelgésre, türelmetlenségre a hiveket, mint oltja be szívökba a rut

a vándort, az enyéimek gondviselésébe ajánlottam. Midőn este hazajöttem, rabszolgáim egyike, azzal jött elém, hogy a vándor rosszul van és velem kíván beszélni. Hozzá siettem, szemei már felváltak akadva és hörgött. Lehajoltam hozzá, ő lankadt tekintetét reám emelte, lehuzott újáról egy gyűrűt, melyet reszketve nekem nyujtott és szólani akart. «E gyűrű» mondotta háromszor is; de nyelve megtagadta a szolgálatot. Kevés pillanat mulva meghalt, sohasem tudtam meg ki volt és honnan jött. Holttestét eltemettem. A gyűrűt ugy tekintém, mint háládatosságának emlékéit.

Egyszer egy szegény kereskedőnek, ki szomszédomban lakott és négy gyermeke volt, bukását meghallottam; gondoltam a háládatos vándorló hagyományát, e szerencsétlenek felsegélésére fordítom. Elmentem egy ékszerkereskedőhöz és megtudtam a gyűrű értékét; háromezer tonnánt adtak érte, a pénzt örömtől boldogan, szomszédomnak adtam.

Néhány hét mulva egy vándor kopogtatott éjjel kapumon. Barátságosan fogadtam, de ő szivességemet ugy tekintette, mintha az egészen természetes lett volna. Reggeltől estig vizsgálta házamat, tudni akart mindent. Már terhemre kezdett lenni, midőn harmadnap reggel szomszédom gyermekeivel hozzám jött köszönetet mondani. Alig ment el, — vendégem félrehívott és kérdezte,

kevélységet, hogy csak ők lehetnek részesei az üdvösségnek. De azt is meg kell látnunk, hogy a *hiterő* nélküli felvilágosodás, mint ragadja nagy-lelküsködő bölcselkedésre, a türelmesség czime alatt áruló közönyösségre evangéliumi egyházunk tagjait.

Ez a nagyképüsködő felvilágosodás sokszor furcsa kívánságokat állit előnkbe. Mi legyünk türelmesek. Ne igyekezzünk másokat felvilágosítani tévelygésök felől és megnyerni evangéliumi hitünknek. De legyünk elnézők, ha mások csábitgatják egyházunk tagjait, sőt legyünk mindenben *jószívűek*: nyujtsunk segítséget, ha némelyek valami anyagi előnyök, külső körülményeik miatt távozni készülnek. Hiszen mi nem járunk sötétségben. Mi felvilágosodottak vagyunk. Mi tudjuk, hogy az üdvösség nincsen kizárólag egy egyházhoz kötve.

Csak egy példát említek fel és mindenki bizonyára többféle hasonló jelenségre fog emlékezni saját tapasztalataiból.

Csak a közel multban történt. A mint íróasztalom mellett foglalatostokodom, beállit két, elég buzgónak ismert hívem kíséretében egy sallangosan kiöltözött nőszemély. Soha sem láttam az ideig, mert mindig távol kóborolt a községtől. Az egyik kísérő — bibliás öreg hívem — vette fel a szót. Előadta, hogy ez a nőszemély N. N.-nek a leánya. Beltüldön (Romániában) szolgáltatt eddig. Most egy jó szerencséje akadott, egy kőfaragó talián legény. De ez bigott pápista. Azt követeli a leánytól is, hogy pápista legyen, csak így veszi el. És ő a szerencsét nem szalaszthatja el: átaláll. Kér, hogy bocsássam el. Hiszen *mi*

én adtam el egy drága gyűrűt a bagdádi ékszerésznek. Igennel feleltem. Elmondottam a történetet, sőt a vándor sirjához is elvezettem. Sokáig némán állott a sirnál, de titkos öröm sugárzott szeméből. Majd hirtelen nyakamba borult, megcsókolt és ígérte, hogy nemsokára hallok felőle.

Egy szép reggelen a császár követe ébresztett fel csendes egyformaságomból: «Haladék nélkül menj Bagdádba, — így szollott a parancs — és jelentsd magadat a hívők ura udvarában. A Kalifa szobájában, hova bevezettek, egy fátyolos leány nyugodott, egy ottománon; a hívők ura mellette ült és kezét kezében tartotta. A csendet a leány szakította meg, e szóval. Nem és felállott. Remélhetek tehát, — kérde a Kalifa — igen felelt remegő hangon és eltűnt. Ekkor hozzám fordult a Kalifa és szólt: Nem esmersz engem Ali? Én még mindég adósod vagyok, jó gondozásodért. De egyébbel is lekötöleztél, többel mint a menyit visszafizethetek. Esmerlek tudom cselekedeteidet, barátságomat ajánlom neked. Mondj nekem mindég igazat, én megosztom veled kincseimet.

Felnem foghattam, mi tett a fejedelem kedveltjévé, hogy ki volt a leány és miként függ össze, az ő nemje és igenje sorsommal. Elég az, hogy a fejedelem szavának állott, örömmest hallotta töllem az igazat és gazdagsággal halmozott el.

Végre meguntam a vigyorgó hizelgőket, ke-

Sz.-udvarhelyi ref. kollegium régi épülete.

nem vagyunk olyan türelmetlenek, mint a pápisták. *Mi tudjuk*, hogy Istent imádunk minden vallásban Ne akadályozzuk hát: hadd boldoguljon szegény.

Nem gondolkozol-e ilyen *felvilágosultan* te is kedves olvasom? Nem ragadta-e meg a te lel-

kedet is ez a *nagy türelmesség*? Nem hangoztatod e te is mikor a különböző vallásokról van szó, a sokak által nagyon okosnak talált szólás formát: «minden vallás jó vallás, csak a kárvalás rossz!»

Vigyázz, hogy a világosság, mely benned

vély papokat, áruló birákat, elbocsáttatásomat kértem. A Kalifa sajnálkozva engedett kérésemnek. Én azután kincseimből építtettem e palotát, itt a Tigris partán. Itt élek már nyolcz év óta, jótett és szeretet édesítik napjaimat. Ezután elhallgatott Ali és szemérmes önteltséggel nézett maga elé.

Rövidlátó halandó! mond a Génius és komolyság terült el homlokán: A gyűrű, melynek te szerencsédet köszönheted, két szerető lelket örökre elválasztott; egy boldog házaspárt nyomorulttá tett; egy nagyreményű ifjunak végzetes sorsát okozta.

Tizenöt év előtt történt. Szelim látta Fátimét és szerette őt, de gyámatyja beléegyezése nélkül Fátimé szerelmét nem ajándékozhatta el. A gyámatya így szollott Szelimhez, menj próbálj szerencséd, szerezz tisztességes jövedelmet, akkor térj meg, én úgy fogadlak, mint Fátimé vőlegényét.

Szelim ráállott a feltételre, mert saját igyekezetére és Fátimé hűségére várakat épített ő Fátimé az elválás napján egy gyűrűt adott jegyesének mondván, őrizd meg ezt, én hat évig várni foglak, egy mátká hűségével, ha hat év alatt haza nem jössz, sem a gyűrűt nem küldöd el, jeléül, hogy élsz és szeretsz: meghaltnak, vagy hűtlennek foglak tartani.

Szelim Indiába ment, hol egy gazdag kereskedő bizalmát megnyerte. Fáradhatatlanul dolgo-

zott és igyekezete gyümölcsét boldogan szemlélte. Már közeledett az idő, Fátimé számlálta az órákat, Szelima perczeket! Azonban kevéssel a hat év előtt, a Nagy Mogulnak egy hadjárata, Szelimnek kedvező kilátásokat nyujtott, nagy vagyon szerzésére; a midőn ép azon gondolkozott, hogy miként használhatná ki az alkalmat, Fátimé elvesztése nélkül, — ki drágább volt neki, mint élete, — belépett hozzá Szángár barátja.

Szángárt, Szelim emelé fel a porból, ezért annak szíve hű volt hozzá. Midőn elmondotta Szángár, hogy fontos dolgok elintézésére indul Persiába, Szelim átadta neki a gyűrűt és kérte, hogy azt Fátimének átadván tudósítsa, hogy nemsokára ő is megfog érkezni. Készséggel vállalta el Szángár a megbízást és megesküdü, hogy csak a halál akadályozhatja az átadásban. A két barát elvált és Szelim nyugodtan nézett dolgai után.

Ezalatt Fátimé gyámatyját a palotába rendelték, hol fényes ajánlatokat kapott, hogy gyámleányát, a hívők ura háremébe adja. A hű leány céltalanul vonakodott, a hárembe került; de Bagdád urának minden gyöngédségét visszautasította, hű maradt Szelimhez.

Szángár eközben nállad lázban meghalt, a gyűrűre nézve felvilágosítást nem adhatott.

(Folytatása következik.)

Péchy Árpád.

vagyon sötétséggé ne változzék! Ne sajnáld azért megtontolni az egyszerű figyelmeztetést, melylyel amaz okoskodó atyafit tudakosságából felébresztettem. Hasznát veheted ennek magaddal vagy másokkal szemben.

Minden vallásban egy Istent imádunk: olyan igazság ez, mely áldás a maga helyén, de veszedelmessé változik, ha helyén kívül alkalmazzuk. A tűz, a láng jótékony meleget és világosságot nyújt: de azért jót teszen az a ki tüzes üszköt dob hajlékunk száraz fedelébe?! A meddig, mint a más hitűekkel szemben való türelemnek szava az, hogy minden vallásban egy Istent imádunk: addig a nemes szeretet jótékony melegsége ez. De ha odáig megy, hogy tehát nem szükség a saját vallásunkhoz különösen ragaszkodnunk: akkor gyujtogatássá, pusztító tűzvész szítássá változik. Ugy-e bár gonoszlelkű, vagy elsötétült elméjű ember az, ki szándékosan dobja a tüzes üszköt a száraz ereszaljba?

Bizony sötétségre vált épen az a világosság, a melylyel dicsekedik az olyan ember lelkében, ki vallásos lágy melegségét, közönyösségét avval ütteti el, hogy hiszen minden vallásban egy Istent imádunk.

Hát ugy van ez atyámfiai. Igaz, hogy minden vallásban egy Istent imádunk. De azt, hogy mindenik vallásban egyformán közelíthetünk az Istenhez, csak az állíthatja, a ki tulajdonképen egyikben sem keresi szíve szerint Istent. A ki *nem egy* vallásban találja fel: az a sokféle hajlongás közt *egyben sem* imádja valósággal őt.

Ma már nem kell valami nagy bölcsesség annak feltalálásához, hogy Isten — a kit imádunk — *egy*. Már régen meg van írva, hogy: «egy az Isten és — még hozzá hogy — mindeknek atyja».

De hát valyon ebből az következik-e, hogy mindegy akármiként imádjuk őt?

Hiszen azok a vad népek is, kik esztelen ugrálásban vagy legyőzött elenségeik husának fellakmározásában keresik istenöknek tetszését, a mindenek felett álló hatalmat, az egy Istent imádják ezekben. Annál inkább a keresztyén világban, kik jámbor együgyűséggel hordották a fát és szították a máglyák tűzét, hogy a láng gyorsabban eméssze a hitbajnokok testét épen ugy az egy Isten dicsőségére tették ezt, mint a hogy Isten dicsőítése hangzott a lángok közt senyvedők ajkáról a szent zsolozsmában.

Isten dicsőségére korbácsolták meg a zsidó törvénytevők a tanítványokat, hogy tanítani mertek a Jézus nevében; és azon egy Istent imádták ezek, mikor hálákat adtak azért, hogy szenvedhettek a Jézus nevéért.

De hát valyon az ember méltóságának mindenik imádás megfelelne? És Isten előtt is mindegy volna, ha külső áldozatokban, üres szívvel, sőt épen a tudatlanság, vagy rossz indulat kegyetlenségében — avagy lélekben és igazságban imádjuk őt?!

Miért mondta volna akkor az ő profétája által az Ur: «irgalmasságot kívánok és nem áldozatot» (Hoseás VI. 6) És miért intette volna

Esajás által (I. 13–17.) az ő népét: «ne áldozatok ezután hiában való áldozattal; a jó illat-tétel utálatos én előttem — — Mikor a ti kezeiteket kiterjesztenditek: az én szemeimet elrejttem előttetek, mikor *ugyan sok szóval* imádkoztok is meg nem hallgatlak, mert kezeitek rakvák vérrel. Mosodjatok meg, tisztuljatok meg, vigyétek el az én szemeim elől a ti cselekedeteteknek gonoszságát, szünjete meg a gonoszság cselekedeteitől. Tanuljatok jót cselekedni igyekezzetek az igazságra, szabadítsátok meg a nyomorultat, oltalmaztátok a törvényben az árvát, az özvegy perét vegyétek fel»? Miért tanította volna az Ur Jézus, hogy «*az igaz imádók lélekben és igazságban imádják az Istent*»?!

Mindegy volna, hogy az isteni kijelentésnek, az Ur Jézus tudományának világosságában, vagy sötét tévelygésben járjunk?

Ugy-e bár nem mindegy!

Már pedig a különböző vallások épen ezekben különböznek egymástól.

Csak tudakoskodás, a világosságnak sötétségre változása az, ha minden vallást egyformának tartunk azért, hogy egy az Isten, a kit imádunk. Tekintsünk arra, hogy melyikben tölthetjük hivebben be Jézus parancsát: *az Isten lélek, szükség azért, hogy a kik őt imádják, lélekben és igazságban imádják*. És a mikor látnunk kell, hogy ezt reformált vallásunk közelíti meg leginkább: legyünk büszkék vallásunkra és ragaszkodjunk ahoz tántoríthatatlanul.

Ne magyarázzuk félre a szeretetet, melyet tisztult vallásunk parancsol a tévelygőkkel szemben, hogy kiméletből hagyjuk tévelygésökben hanem épen e szeretetből igyekeznünk felvilágosítani őket. Erővel hitünk követésére kényszeríteni senkit sem szabad. De épen ugy kötelességünk felvilágosításunkkal szeretettel kiragadni a kit lehet, a sötétségből, a helyett, hogy bölcselkedő megnyugtatóssággal még mélyebbre sülyesztenők.

Igy lehetünk a világ világosságai. Így mutathatjuk meg, hogy a világosság, mely bennünk van, nem változhatik sötétséggé sohasem.

Pásztor.

Egyházi élet.

A pünkösti szent ünnepek alkalmából a „Vasárnap“ kedves olvasóinak boldog ünnepelést kívánunk. Töltse ki az Ur az ő lelkét mindenkire bőséges mértékben!

Egy szép adomány. Nagy-enyedi ref. egyházközségünk igen szép és kegyes adományban részesült. Az adomány értéke annál becsesebb, mert egy róm. kath. embertől származik. *Török Bertalan*, országos képviselő ez a keresztyén lelkületű, elfogulatlan ember, kit cselekedeteiben nem a felekezeti szükkeblés, hanem a Krisztusi

szeretet vezérel, mely nem a személyt, hanem a czélt nézi. Ezen magas szempont vezérelte akkor is, midőn az enyedi egyházközségnek 1000 koronát adományozott templom reperálási célra. Vajha, sok követője lenne a mi részünkről is!

As egyház iránti buzgó és áldozatkész szeretet vezérli *Kis Ernő*, nagy-szöllősi lakos, kir. főerdészt is, ki a gegesi ref. egyháznak «urasztali kehely és kanna» alapra évenként 10 korona kegyes adományt juttat. Itt a református hithűség mellett még a szülőföld iránti szeretet is nyilvánul. E kettő együtt adja a magyar vallás ismerető jelét!

Bethlen ünnepség Kolossvárt. A kolossvári ev. ref. papnevelő intézet ifjúsága máj. 13-án a Bethlen szobor javára ünnepélyt rendezett. Az ünnepély fényét emelte *Eötvös Károly* híres ügyvéd és ref. tanácsbíró előadása, a ki azt fejtegette, hogy ő miért nem lett történetíró? Előadásából kitűnt, hogy történetíró és híres lenne, ha hozzá fogna. Az ünnepély a szobor javára is szépen jövedelmezett.

Osztrák reformmozgalom. Az osztrák cs. és kir. ev. főegyházi tanácsnak 1901. április 19-én kelt hivatalos statisztikai kimutatása szerint az 1900-ik évben következő áttérések történtek az ev. ág. hitv., illetve ev. ref. egyházba: A róm. kath. egyházból áttért az ev. ág. hitv. egyházba 1922 férfi, 1585 nő s 740 hét éven aluli gyermek, vagyis mindössze 4247 személy, más vallásfelekezetről 272 egyén, az ev. ref. egyházba ellenben 181 férfi, 208 nő, 63 gyermek, más vallásfelekezetből 87 egyén, vagyis mindössze áttért 539 személy. Az ev. egyházba tehát áttért az 1900-ik évben 5058 és pedig csupán a római egyházból 4699 személy. Mig a két protestáns egyházból csupán 813 lélek tért ki, s ebből is csak 705-öt kaptak a pápisták.

As égei egyház, Udvarhelymegyében, a ref. egyházak között, olyan mint egy kis mustár mag, a magok között. Mégis hitének buzgóságával, szeretetének melegevel terebélyes fává növekedik. A 314 lélekből álló kicsiny gyülekezet 4000 korona költséggel templomát egészen újra alakította, s ezenkívül, az egyház földjeit nemcsak meg miveli, de még a vetőmagot is adja. Ritka szép jele az egyház szeretetének akkor, midőn egyházi adóban, az állami adónak 150%-át fizetik. Milyen ez a kis egyház a nagyok előtt példaképpen!

Vegyes hírek.

Budapest magyarosodik. Ezt az örvendetes eredményt mutatja a főváros népszámlálási eredménye. Ma a lakosság *négy ötöd* része magyar-míg ezelőtt husz évvel csak felerésze volt magyar. Budapest lakosságának nemzetiség szerinti száma így áll:

magyar 559.965 vagyis a lakosságnak 79.6%-a.
német 98.515 vagyis a lakosságnak 14.0%-a.

tót 24.091 vagyis a lakosságnak 3.4%-a.
egyéb 20.877 vagyis a lakosságnak 3.0%-a.

Tesz tehát az utolsó évtizedben a gyarapodás:

a magyaroknál: 71.5%-ot, vagyis 233.432 lelket,
egyéb nemzeti-

ségeknél: 19.7%-ot, vagyis 3.438 lelket,
fogyott ellenben:

a tótság 11.2%-kal, vagyis 3.035 lélekkel,
a németiség 14.2%-kal, vagyis 17.058 lélekkel.

Ha az új magyarok nyelvre és érzületre nézve is igazi, jó magyarok: akkor csakugyan elmondhatjuk, hogy Budapest magyar város!

Osztrák czipő, magyar csimer alatt. Egy bukott osztrák czipő-kereskedő, névszerint, Fränkel Alfréd, kérést adott be a magyar korinánnyhoz, hogy Temesváron czipő-gyárat alakíthasson oly célból, hogy ott kizárólag magyar munkások és magyar anyagból dolgozzanak. A kormánynak tetszett ez ajánlat. El is fogadta Adómentességet és évi 70 ezer korona segítséget ígért még Fränkel urnak. A gyár meg is alakult, s az országban mindenfelé fiók raktárakat létesített. Legutóbb Szegeden akart egy fiók telepet létesíteni. A bolt még meg se nyílt, s már Ausztriából egy nagy csomag érkezett részére. A postások nem tudván kinek adják át, az iparkamarához fordultak. Ekkor a ládákat hivatalosan felbontották és kitűnt, hogy azokban Mödlingben készült, s a gyár magyar csimerével, a turul madárral ellátott czipők vannak. Erre megvizsgálták a többi fiók raktárakat is és rájöttek, hogy mindenütt német czipőket árulnak magyar csimer alatt. Jó szerencse, hogy a kereskedelmi miniszter még nem adott meg egy fillért se az ígért pénzből. Így csapja be az élelmes német a magyart még saját hazájában is.

Erzsébet királyné szobra. Magyarország szeretett királyasszonyának, Erzsébet királynénak Gödöllő városa egy szép szobrot emelt. Ezt a szobrot május 19-én leplezték le szép ünnepség kíséretében. Ez az első — de nem az utolsó emléke a magyarokat annyira szerető királynőnek. Az országban még több ilyen szobrot fognak emelni. A legnagyobb és legszebb Budapesten lesz.

Drága királyné. Így hívják a Sándor fiatal szerb király nálánál idősebb feleségét. Nemcsak a neve Drága, de maga is nagyon «drága» volt felséges férjének, a ki még boldogult apjával is meghasonlott, hogy édes anyja egykori udvarhölgyét elvehesse; e mellett a házasság egy miniszterium bukásába is került. Most az a hír járta be a világot, hogy Drága királyné egy trónörökössel ajándékozza meg az országot. Keresztapának már fel is kérték volt a muszka czárt. A czár, hogy a dologról meggyőződjék, egy híres orvos által tudakozódott felőle, de a doktor azt mondta, hogy nem lesz szükség se keresztelő papra, se keresztapára. E miatt most nagy a bánat Szerbországban.

As egyetemi kereszt. Lapunk olvasói előtt ismeretes, hogy a budapesti egyetemen a pápista ifjak milyen nagy dolgot csaptak a kereszt kifüggesztésével. Aztán egyik tanárjukat gyanúsították meg, hogy tanítás közben gyalázta a pápista vallást. Ebben az ügyben vizsgálatot indi-

tottak, s az eredmény az lett, hogy a főkolompóst *Köpösd* Dezsőt a pesti egyetemről örökre kizárták; nehányat pedig megdorgáltak. A szülők azért küldik a sok pénzt gyermekeiknek Budapestre, hogy azon tanuljanak és ne ártsák magukat olyan dologba, a mihez nem értenek, különben úgy járnak, mint *Köpösd* Dezső; se pénz, se posztó!

A debreczeni diákok, kimondották hogy a selymeczbányai országos diák-gyűlésen nem vesznek részt, mert a gyűlést azok hitták össze, kik a pesti kereszt botrányt csinálták. És ez méltó elhatározás a kálvinista Róma diákságához. A kálvinista ember inkább tűr, de a vallásból botrányt nem csinál. Ezen az uton haladnak a diákok is.

A román király és a görög király találkozása. *Károly* román király és *György* görög király nem messzire laknak egymástól, s már több 30 événél, hogy uralkodnak, de szemtől-szembe még soha sem látták egymást. A napokban találkát adtak egymásnak *Abbazia*, osztrák tengerparti városkában. Azt mondják, hogy egy háboru esetére fegyver szövetséget is kötöttek.

Borosó lovak. Franciaországban, ahol tavaly több, mint 67 millió hektoliter, tehát tenger sok bort termett, most, mint a kereskedelmi miniszterium kiadásában megjelenő «Központi értesítő» című lapban olvassuk, az idén tettek először kísérletet vele, hogy a drágább takarmány, zab, széna, lóhere helyett a fölösleges bort értékesítsék a háziállatoknál, nevezetesen a lovaknál. Az eddigi kísérlet, úgy látszik, beváltak s a lovakat úgy hozzászoktatták a borhoz, hogy ma már a legsolidabb ló is megiszik naponta egy-két litert a zab mellé, amelyet a bor-adag növelésével viszont természetesen egyre kisebb mennyiségben adnak a jámbor állatoknak. Ha a lovak itatása általános divattá válik, meglehet, hogy az istállók mellett és nagyobb kocsiforgalmi pontokon majd külön ló-korcsmákat kell felállítani. Magyarországon, ha a lovak megkivánnák a bort, mi aligha tudnánk adni, mert a filokszera elpusztította a szőlőket. Hanem már a pálinkának bőviben vagyunk, s mégis a pálinka masinák egyre épülnek. Még megérhetjük, hogy a magyar ló gazdájától a pálinkát kívánja meg.

Rákóczy kiállítás Kassán. Kassán, 1903. június havában *Rákóczy* kiállítást rendeznek annak az emlékére, hogy akkor lesz kétszáz esztendeje, hogy a kuruc-lobogókat ott lengette a szél. A kiállításon az összes, Magyarországon található *Rákóczy*- és kurucz-ereklyéket bemutatják, a melynek díszé bizonyára a gróf *Andrássy* család birtokában lévő ereklye muzeum lesz. Ezenkívül az összes nyilvános és családi muzeumok idevonatkozó műtárgyait is bemutatják a rendkívül érdekesnek ígérkező kiállításon.

Harminczhat évig disznóolban. Fiumében tegnap meghalt egy *Milich Antal* nevű ember, aki 1865. óta, vagyis teljes harminczhat éven át élt egy rozoga disznóolban, csupán fűvekkel, gyökerekkel és ételhulladékokkal táplálkozott. Ugy mondják, hogy nagyon különc ember volt és ő

választotta magának ezt a különös lakóhelyet. Lám, hogy az ember kész akarva helyezi magát az állatokkal egy sorba, mert sokszor akaratlanul is oda sülyed, ha megfeledkezik égi küldetéséről.

Bosszu az apáért. A Kolozsvárral szomszédos Györgyfalván minap este a korcsmában két ittas legény, *Vajas István* és *Vajas Ferencz* belekötöttek egy *Szabó János* nevű iddogáló öreg parasztba, akit *Vajas István* meg is ütlegelt. Ezért *Szabónak István* nevű fia bosszút fogadott s este, mikor a két legény haza ballagott, megleste őket s a mint házuk kapujához értek, az egyiket leütötte a botjával, úgy, hogy nyomban holtan maradt. A gyilkos azonban a sötétben eltévesztette az ütést s nem a kit akart, *Vajas Istvánt*, hanem az apja bántalmazásában ártatlan *Vajas Ferenczet* ölte meg. *Szabó* maga jelentkezett Kolozsvárt a rendőrségnél.

Magyarfaló oláh pópa. Maros-Szent-Király községében történt, hogy egy odavaló oláh legény magyar lányt vett feleségül s vőfélyei nemzeti színű pántlikás pálczával járták be a meghívandókat. Ezért az ottani magyarfaló oláh pópa a rákövetkező vasárnap «kiprédikálta» őket a templomban s a nyilvánosság előtt a szent beszéd közben róttá meg az oláh legényt, hogy erkölcsteleníti az oláhságot. S felhívta a jelenlevőket, tartózkodjanak az olyan házasságtól, mert az által csak elfajul az oláh nép. A község lakosságának hazafias része tüntetőleg elhagyta a templomot a szennybeszéd hallatára. Ez azonban nem elégtétel. Mert az ilyen alávalóságot büntetőtörvényünk is felelősségre tudja vonni, mivel ez nem egyéb, mint a békés népek fellázítása.

Porosz bűnügyi statisztika. Az 1882—83. évben a porosz fegyházakban 31,616 s az 1899—1900. évben csak 23,486 egyén volt elzárva, vagyis a lakosság óriási emelkedése dacára e téren apadás észlelhető. Az 1795—1900. években 23,893 férfi és 3017 női fegyencz emelte a fegyházak lakóinak számát. Ezek között 1783 egyén még nem 14 éves. 7828 egyén 14—18 év között változott, 11,701 egyén 18—25 s 6554 egyén 25 s több éves volt. 44 fegyencznél az életkor nem volt kipuhatható. Az 1899—1900. évben 5324 új személyt szállítottak be a fegyházba, akik közül 309 egyénnek semmiféle s 2417 egyénnek nagyon hiányos iskolai képzettsége volt, köztük 2522 egyén a népiskolát 176 egyén a felsőbb iskolákat látogatta. Föltűnő hogy a római katolikusok 38·96, míg a zsidók csak 1 százalékkal szerepeltek a fegyenczek között. Vétségük oka a legtöbbször az alkohol mértéktelen élvezete. Így 1274 személyt a részegség vitt a börtönbe, 936 pedig iszákos volt.